

A Magyar Kereskedelmi és Iparkamara és a
területi kereskedelmi és iparkamarák

ETIKAI KÓDEXE

Bevezetés

A gazdasági kamarákról szóló 1999. évi CXXI. tv. (továbbiakban Gktv.) 10. §-nak rendelkezései határozzák meg a gazdasági kamarák üzleti forgalom biztonságával kapcsolatos feladatait. A Gktv. 12.§-nak (1) bek. f) pontja az országos kamarák feladatává teszi a valamennyi gazdálkodó szervezetre általánosan érvényes, a tisztességes piaci magatartásra vonatkozó etikai szabályokat tartalmazó etikai szabályzat kidolgozását.

A Magyar Kereskedelmi és Iparkamara (továbbiakban MKIK) attól a céltól vezéreltetve, hogy a törvényben foglalt feladatának eleget tegyen és biztosítsa a területi kereskedelmi és iparkamarák etikai bizottságai számára a Gktv. 10.§ (1) bekezdésének c)-f) pontjaiban foglalt feladatuk teljesítése alapjául szolgáló etikai szabályzatot, Küldöttgyűlése által, Etikai Bizottsága előterjesztésében a jelen Etikai Kódexet fogadja el.

A Kódex hatálya

1. § A Kódex hatálya kiterjed a Gktv. 2.§ a) pontja szerinti valamennyi gazdálkodó szervezetre (továbbiakban: vállalkozók), valamint az MKIK és a területi kereskedelmi és iparkamarák választott tisztségviselőire. A Kódex alkalmazása szempontjából a vállalkozások vezető tisztségviselőinek, alkalmazottainak, megbízottainak, vagy a velük munkavégzésre irányuló egyéb jogviszonyban állóknak a tevékenységét – a megbízatásuk keretein belül – a vállalkozás magatartásának kell tekinteni.

A Kódex értelmezése

2. § A Kódexben megfogalmazott magatartási normák, elvárások és tilalmak kizárólag a tisztességes piaci magatartásra vonatkozóan értelmezhetőek, iránymutatást adnak a vállalkozások számára és az etikai bizottságok értékítéleteit segítik. A Kódexben megfogalmazott elvárások nem jelenítik meg az etikus magatartások tételes, teljes felsorolását, ugyanígy a Kódexben szereplő tilalmazott magatartások összessége nem meríti ki az etikátlan magatartás minden formáját. A Kódex alkalmazási célból történő értelmezésére az azt mind szó szerint, mind szellemében alkalmazni köteles etikai bizottságok jogosultak.

Nyilvánosság

3. § A Kódex nyilvános. Mind az MKIK, mind a területi kamarák a rendelkezésükre álló fórumokon nyilvánosságot biztosítanak a Kódexnek, ezáltal is segítve annak érvényesülését, a benne foglaltak általános elfogadását.

A Kódex és a jogrend viszonya

4. § A vállalkozóktól a jogkövető és jogtisztelő magatartáson túl az etikus viselkedés jelen Kódexben foglalt normáinak betartása is elvárható. Mindazokban a kérdésekben, amelyeket jogszabályok nem rendeznek, a vállalkozóknak a Kódex normái szerint és szellemében kell eljárni.

A szakmai etikai kódexek

5. § Az MKIK Küldöttgyűlése által elfogadott, kizárólag szakma-specifikus etikai kérdéseket szabályozó, a vállalkozók számára kötelező erővel nem bíró, szakmai etikai kódex címet viselő dokumentumok ajánlásként, iránymutatásként szolgálnak a vállalkozók számára a követendő magatartás tekintetében.

6. § Etikai kérdések megítélése kapcsán is indokolt lehet a piaci szereplők nevében és érdekében fellépő reprezentatív szakmai- és civil szervezetek, a fogyasztókat képviselő szervezetek álláspontjának megismerése.

7. § A Kódex alkalmazása során az eljáró etikai bizottságok szakma-specifikus etikai kérdések megítélésénél figyelembe vehetik a szakmai szervezetek etikai normáit.

A vállalkozásokra vonatkozó általános etikai elvárások

8. § A vállalkozó az üzleti életben minden tőle telhetőt tegyen meg azért, hogy

- a. vállalkozása egész működését az üzleti etika hassa át,
- b. csak olyan feladatot vállaljon, amelyre felkészült, illetve amelyet előreláthatóan tud és akar teljesíteni,
- c. írásban vagy szóban vállalt kötelezettségeit lelkiismeretesen és szakszerűen teljesítse,
- d. jogai gyakorlása és kötelezettségei teljesítése során jó szándékú és jóhiszemű üzleti magatartást tanúsítson, tevékenységét partnereivel, megrendelőivel, vevőivel, stb. a kölcsönös együttműködés szellemében folytassa,
- e. üzleti tevékenysége során a szakmai etika követelményeinek és az üzleti szokásoknak egyszerre tegyen eleget,

- f. vevőivel, megrendelőivel, partnereivel az őket megillető tisztelettel bánjon, és erre az esetleges konfliktusok rendezése során különleges gondot fordítson,
- g. munkavállalóit méltányos feltételekkel foglalkoztassa, velük tisztelettel bánjon,
- h. vállalkozói tevékenysége során tartsa tiszteletben az általános emberi értékeket, a nemzeti hagyományokat, a természeti és társadalmi környezetet,
- a. a problémákat lehetőleg tárgyalásos úton rendezze, melynek során vezérelve a hatékonyság, gyorsaság és méltányosság legyen,
- j. árképzésében, hirdetéseiben törekedjen a hasonló rendeltetésű termékek, szolgáltatások összehasonlíthatóságára,
- k. a szakmai utánpótlás képzése és nevelése során őrizze meg a haladó szakmai hagyományokat, biztosítsa a magas színvonalú képzés személyi és tárgyi feltételeit, valamint személyes példájával törekedjen az etikus magatartás továbbvitelére.

A tisztességes piaci magatartás egyes különös szabályai

9. § Ha a vállalkozó vállalt kötelezettségeit részben, vagy egészben nem tudja teljesíteni (pl: késsedelembe fog esni fizetési kötelezettsége teljesítésével, szolgáltatás nyújtásával) akkor elvárható tőle, hogy erről üzleti partnerét, megrendelőjét ésszerű időn belül, előzetesen, az okok szükséges mértékű feltárása mellett tájékoztassa és együttműködési kötelezettsége körében törekedjen a probléma megoldására.

10. § Etikátlan, ha a vállalkozó üzleti kapcsolataiban a vitarendezésre irányuló bármely eljárás indításával, abban való részvétellel visszaél. Különösen tisztességtelen, ha a vállalkozó a megegyezés szándéka nélkül, pusztán időhúzás céljából, vagy a másik fél jogérvényesítésének megakadályozására törekedve kezdeményez eljárást vagy bocsátkozik ilyen eljárásba.

11. § Ha a vállalkozás gazdasági helyzete valószínűsíti, hogy kötelezettségeit nem tudja teljesíteni, kényszerintézkedésekre, esetleg csőd-, vagy felszámolási eljárásra kerülhet sor, akkor nem tisztességes olyan kötelezettségeket vállalni, melyek teljesíthetősége a megváltozott helyzetben kétséges. Kivételt jelent ez alól a válságkezelés érdekében hozott különleges intézkedés. Ebben az esetben azonban elvárható a vállalkozótól, hogy - bajban levő vállalkozása kockáztatása nélkül - üzleti partnereit a megnövekedett kockázatról tájékoztassa. Etikátlan a kényszerintézkedések alatt a vagyon, illetve a tartozások fedezetét szolgáló javak kivonása, más vállalkozásba történő átmentése és a hitelezők ezáltal történő megkárosítása.

12. § Elvárható, hogy a szállítók, alvállalkozók és más egymással üzleti kapcsolatban álló piaci szereplők a kölcsönös egyenjogúság alapján működjenek együtt.

13. § A munkaerőpiacon kialakult verseny keretében tisztességtelen a munkaerő-csábítás, ha az a partnerek, versenytársak üzleti potenciáljának kifejezett gyengítését célozza.

14. § A közönségkapcsolatokban (PR), reklámban a vállalkozó által kínált szolgáltatás, áru vonatkozásában a vevőknek, megrendelőknek és potenciális üzleti partnereknek tisztességes, a lényeges összefüggésekre kitérő, átlátható, egyértelmű, világos tájékoztatást kell adni. Elvárható az is a vállalkozótól, hogy áruja, szolgáltatása reklámozásakor, hirdetésekor – a hirdetés és reklám terjedelméhez igazodóan - a vállalkozását megfelelően azonosítsa.

15. § A fogyasztókkal szemben nem szabad tisztességtelenül egyoldalú előnyt alkalmazni, döntéseiket tisztességtelenül befolyásolni, árukra, szolgáltatásokra vonatkozó választási szabadságukat bármely üzleti módszerrel etikátlanul korlátozni.

16. § A vállalkozástól elvárható, hogy világossá tegye a nevében, megbízása alapján eljáró személyek eljárásának alapját és megbízásuk terjedelmét

17. § Nem tisztességes a piac illegális szereplőivel, az engedély nélküli vállalkozókkal és munkavállalókkal megállapodásokat kötni és gazdasági kapcsolatokat építeni, továbbá olyan árut és szolgáltatásokat beszerezni, felhasználni vagy továbbadni, amelyek illegális, engedély nélküli forgalomból származnak.

18. § Etikátlan, ha a vállalkozó üzleti partnere, versenytársa katasztrófhelyzetét az elvárható segítségnyújtás helyett saját előnyére használja ki.

19. § A szerződéskötéskor elvárható gondosság mellett új, nem ismert tényezők hatásaira hivatkozva a szerződés módosítását kezdeményezni csak akkor tisztességes, ha az új körülmények a szerződéskötéskor még valószínűsíthetőek sem voltak.

20. § Tisztességtelen anyagi vagy szellemi terméket abból a célból vásárolni, hogy ezzel termékek, szolgáltatások piacra jutását korlátozzák, hasznosítását visszatartsák.

21. § Elvárható, hogy a fogyasztók igényeinek tisztességes kielégítése érdekében a vállalkozás részéről eljáró értékesítési szakember rendelkezzen a megfelelő szakmai felkészültséggel, a tájékoztatások és szolgáltatások az eladást megelőzően és követően kellően szervezettek legyenek.

22. § Az eladás, az esetleges engedmények módjáról információt kell adni – pl. időszakos áreszállítás, diszkont, kiárusítás, végkiárusítás, leértékelés, készletcsökkentés, maradék eladás, stb. – utalni kell az okokra, különösen, ha az árcsökkentés összefüggésben van a termék használhatóságával, minőségével, a kapcsolódó szolgáltatásokkal.

23. § Kedvezmények – pl. hűségpontok, bónuszpontok, térítésmentes többletjuttatások, ajándékok, stb. – juttatása esetén az a tisztességes, ha azt a költségviselő helyett a nevében eljáró személy kapja. Mindkét félnek tartózkodni kell a megtévesztési kísérletektől, egyoldalú előnyök kikötésétől, megszerzésétől

24. § Különösen etikátlan az egyébként rendelkezésre álló anyagi eszközök, források eltitkolása a jogos követelések behajtásának megakadályozása céljából.

25. § Követendő magatartásforma a versenytársaik eredményeinek szakmai elismerése, mely erősíti az egész szakma tekintélyét.

26. § Tisztességtelen a jogszabályok vagy hatósági engedélyek egyedi, félrevezető értelmezése. Különösen tisztességtelen olyan, a partnerek által át nem látható jogi konstrukciók kínálása, amelynek alkalmazásával a másik felet veszélybe sodorják, részére előre nem látható hátrányt okoznak.

27. § Etikátlan, ha a vállalkozó különösen kedvező, alkalmi vásárlási lehetőség hamis látszatát kelti, az árengedményt nem a korábban ténylegesen érvényesített árhoz méri, az árukészlet korlátozottságára való hivatkozással a szerződéskötést sürgeti.

28. § Erőhelyzetből tisztességtelen olyan ígéret elfogadtatása, amely a hátrányban lévő fél számára nem jelent megfelelő biztosítékot.

29. § Tisztességtelen, ha a fogyasztót olyan mellékkötelezettségekre kötelezik – pl. adatszolgáltatás, - amelynek elmulasztása esetén fizetés ellenére is elveszíti jogait.

30. § Tisztességtelen, ha a fogyasztó számára valamely egyébként meg nem rendelt, vagy korábban térítésmentesen nyújtott szolgáltatás le nem mondásával keletkeztetnek kötelezettséget, illetve ésszerűtlenül rövid határidőt adnak nyilatkozat adására.

31. § Korlátozott helyre történő rendelésfelvétel esetén az a tisztességes eljárás, ha – pl. utazási szolgáltatások esetén, amennyiben túlfoglalással történik a szervezés, ennek tényét előre, egyértelműen közlik valamennyi fogyasztóval.

32. § A fizikailag, vagy szellemileg hátrányos helyzetű, vagy speciális helyzetben levő ügyfelekkel való bánásmódra a vállalkozónak különös gondot kell fordítania. Elvárható azoktól a vállalkozásoktól, amelyek jelentős ügyfélforgalmat bonyolítanak le, vagy széles vevőkörrel rendelkeznek, hogy testi, vagy szellemi fogyatékkal élő, vagy egyéb módon speciális helyzetben levő ügyfelek számára biztosítsák székhelyük, üzletük, stb. megközelíthetőségét, valamint ügyfelek különleges helyzetéhez illő és méltó kiszolgálást biztosítsanak.

A vállalkozó tevékenységével összefüggő egyéb kapcsolatokra vonatkozó etikai elvárások

33. § A bíróságokat, hatóságokat és más, közhatalmat gyakorló szervezeteket képviselő személyek eljárása során a vállalkozó – saját méltósága megőrzése érdekében is – illő magatartást tanúsítson.

34. § A közélet hasznos formája és helyese, ha a vállalkozó gazdasági erejéhez és idejéhez mértén részt vesz a szakmai szervezetekben.

35. § A helyi közösségek, oktatási-, egészségügyi-, szociális ellátó-, sport-, kulturális-, művészeti intézmények és más, a közjót szolgáló szervezetek és törekvések önzetlen, erejéhez mért támogatása követendő vállalkozói magatartás.

36. § Etikátlan a jogosulatlan előny megszerzésére irányuló magatartás bármely formája. A vállalkozó még a látszatát is kerülje el ennek.

A gazdasági kamarai tagsággal összefüggő követelmények

37. § A gazdasági kamarai tagsággal járó, a Gktv.-ben és a kamara önkormányzati szabályzataiban rögzített kötelezettségek (pl. adatszolgáltatási kötelezettség, tagdíjfizetési kötelezettség) teljesítése minden gazdasági kamarai tagtól elvárható. Rendezett tagságú vállalkozásnak az a vállalkozás tekinthető, amely a Gktv.-ben és a kamara önkormányzati szabályzataiban szabályozott kötelezettségeinek hiánytalanul eleget tett. Az etikus magatartás része, hogy a vállalkozás a kamarában vállalt egyéb feladatainak is lelkiismeretesen eleget tegyen. A jelölési és választási eljárásban érdekeit csak tisztességes módon érvényesíti, vitatható módszereket nem alkalmaz.

A kamarai tag a jelölési és választási eljárást megelőzően, de a jelölése és megválasztása érdekében kifejtett szervező és egyeztető tevékenysége során tartózkodik a kamarai éthoszt, érdekét és tételes kamarai szabályzatot sértő bármely cselekménytől. Az etikai rendelkezéseknek való megfelelés elvárhatóságának szintje magasabb a megválasztott, kamarai tisztséget viselő tisztségviselők esetében.

A kamarai tagtól elvárható a vállalkozására vonatkozó választási célú adatszolgáltatás magas színvonalú, késedelem nélküli teljesítése.

Ha ugyanahhoz a természetes személyhez több, a személyére visszavezethető vállalkozás kapcsolódik, a tisztséghalmozást kerülni kell.

A közszereplésre és nyilvánosság előtti megjelenésre vonatkozó etikai szabályok

38. § Elvárható a nyilvánosság előtti megjelenés és a közvélemény korrekt tájékoztatása a vállalkozás mindazon ügyében, mely szélesebb nyilvánosságot érint, vagy tárgyánál fogva közérdeklődésre tart számot.

39. § A nyilvánosságnak adott tájékoztatás kapcsán a vállalkozás üzleti állapotát, lehetőségeit és esélyeit valós módon kell bemutatni. Közszereplés és nyilvánosság előtti megjelenése esetén világossá kell tenni, hogy a vállalkozás nevében eljáró személy milyen minőségben nyilatkozik.

40. § Etikátlan, ha valótlan tájékoztatással a partnereket, befektetőket érdekeikkel ellentétes cselekedetekre ösztönzik. Különösen tisztességtelen a nyilvánosság felhasználásával tett olyan tájékoztatás, amely a befektetők, szállítók, hitelezők megtévesztését szolgálja.

Az MKIK és a területi kereskedelmi és iparkamarák választott tisztségviselőire vonatkozó etikai szabályok

41. § A kamarában tisztséget viselő személy akkor viselkedik etikusan, ha

- a) minden alkalommal egyértelművé teszi, hogy tisztségéből adódóan, vagy vállalkozóként nyilatkozik, illetve tárgyal;
- b) funkciójánál fogva jogosulatlan előnyök szerzésére nem törekszik, azt nem fogad el;
- c) kamarai funkcióját és a kamarai erőforrásokat, szervezeteket kizárólag a kamarai feladatainak elvégzése érdekében a vonatkozó szabályok betartásával a célszerűség és takarékoság szem előtt tartásával használja;
- d) megnyilvánulásai során csak olyan témákban nyilatkozik, illetve foglal állást, melyben erre jogosult, megnyilatkozásaiban mind tartalmilag, mind etikailag ügyel a korrektségre;
- e) adatszolgáltatása és tagdíjfizetése során példamutatóan jár el;
- f) megnyilvánulásaiban és tevékenysége során törekszik a kamara jó hírnevének öregbítésére;
- g) választott tisztségviselőként a testületek munkáját korrekt, gyors, elfogulatlan ügyintézással, az üléseken a pontos megjelenésével alapos felkészültségével segíti, tárgyyszerű hozzáállásával hozzájárul a sikeres munkavégzéshez;
- h) döntési helyzetekben - átfogóan értelmezett - érintettségét haladéktalanul közli és a döntésben nem, a döntés előkészítésében pedig csak a testület kifejezett kérésére vesz részt;
- i) a kamarát érintő kérdésekben a véleményalkotásához igyekszik - elsősorban az őt delegáló, választó - tagok álláspontját megismerni és ez alapján nyilatkozik;
- j) megnyilatkozásai során kulturáltan viselkedik és ezt megjelenésével is megerősíti;
- k) csak olyan megbízatásokat vállal el, amelyekből származó feladatainak tartósan és színvonalasan eleget tud tenni; akadályoztatása esetén felajánlja lemondását.

42. § A kamarában tisztséget viselő személy több érdekképviselői, szakmai, társadalmi szervezetben, egyesületben történő működése, véleményalkotása során

- a) döntési helyzetek előtt feltárja más szervezetnél fennálló elkötelezettségét, döntés után – ha az ellentétes a kifejtett álláspontjával, vagy más szervezetben már meghozott, rá nézve kötelezettséget jelentő döntéssel – ezt haladéktalanul közli;
- b) más szervezetben tisztségénél fogva megszerzett információit – ha ez nem kifejezetten tilos – megosztja kamarai tagtársaival, ezzel is növelve tájékozottságukat, segítve munkájukat;
- c) kifejtett véleményét következetesen képviseli a többi szervezetben is, álláspontja megváltozása esetén azt haladéktalanul az érintett szervezeteknek is tudomására hozza;
- d) segíti ugyanakkor a kölcsönös előnyökön alapuló együttműködéseket a szervezetek között.

43. § A 41-42. §-okban meghatározott etikai szabályok alkalmazásával kapcsolatos eljárás lefolytatása a területi kamara etikai bizottsága, illetve az országos kamarai tisztségviselők esetében az MKIK etikai bizottsága hatáskörébe tartozik. Ha az országos kamarai tisztségviselő egyúttal területi kamarában is tisztséget visel és a területi kamarai tisztségével kapcsolatosan merül fel az etikai szabályszegés, akkor a területi kamara etikai bizottsága folytatja le az eljárást.

Az etikátlan magatartás szankciói

44. § Az Etikai Bizottság

a Kódexben foglalt etikai szabályok megsértése esetén a nem kamarai tag vállalkozó felé jelzéssel és figyelemfelhívással él,

a Kódexben foglalt etikai szabályok megsértése esetén a kamarai tag vállalkozót, illetve a kamarai tisztségviselőt határozatában figyelmezteti, súlyosabb, vagy ismétlődő esetben a határozatába foglalt figyelmeztetést nyilvánosságra hozza,

az iparjogvédelmi és szerzői jogok megsértése esetén, valamint a fogyasztók érdekeivel ellentétes gazdasági tevékenységet folytató és ezzel a gazdálkodó szervezetek széles körének jó hírnevét sértő, vagy veszélyeztető kamarai tag vállalkozót határozatában figyelmezteti és a határozatba foglalt figyelmeztetést nyilvánosságra hozza,

a kamarai tag vállalkozó vonatkozásában a tisztességtelen verseny tilalmára vonatkozó jogszabályokba ütköző magatartás esetén kezdeményezheti a versenyfelügyelet ellátó szervnél a szükséges intézkedés megtételét,

a fogyasztók érdekeivel ellentétes gazdasági tevékenységet folytató és ezzel a gazdálkodó szervezetek széles körének jó hírnevét súlyosan, vagy ismétlődően sértő, vagy veszélyeztető kamarai tag vállalkozó vonatkozásában kezdeményezheti a tevékenység gyakorlásának meghatározott időre történő felfüggesztéséhez szükséges intézkedések meghozatalát, ezen túl, ha a vállalkozó tevékenysége a fogyasztók széles körét érintő, vagy jelentős nagyságú hátrány okoz, pert indíthat a fogyasztók polgári jogi igényeinek érvényesítése iránt.

45. § A bizottság etikai ügyben hozott döntéseit az interneten, illetve a nyomtatott sajtóban kell nyilvánosságra hozni.

46. § Ha az etikai ügyben eljáró bizottság eljárása során fantom- vagy kontár működésre utaló információ birtokába jut, akkor a bizottság a megfelelő eljárás kezdeményezéséről dönthet. A bizottság döntése alapján a kamara intézkedik a szükséges eljárás kezdeményezéséről.

Hatálybalépés, eljárási és alkalmazási szabályok

47. § Jelen Kódex a Magyar Kereskedelmi és Iparkamara 2023. november 30-i, XLVI. ülés tartása nélküli Küldöttgyűlésének döntésével módosított szabályzat, mely egyben hatályon kívül helyezi a korábbi, 2004. április 28-án, valamint a 2001. február 8-án elfogadott Etikai Kódexet.

48. § A Kódex melléklete az etikai bizottságok eljárási szabályzata.

A területi kereskedelmi és iparkamarák
etikai bizottságainak

ELJÁRÁSI SZABÁLYZATA

Az etikai bizottság hatásköre, az etikai ügyek

1. § (1) A területi kereskedelmi és iparkamara (továbbiakban: kamara) etikai bizottsága (továbbiakban: bizottság) hatáskörébe tartozik:

- a. az Etikai Kódexben (továbbiakban: Kódex) foglalt etikai szabályok megsértése miatt a gazdálkodó szervezet, illetve a kamarai tisztségviselő (továbbiakban: bepanaszolt) ellen kezdeményezett ügyben az etikai eljárás (továbbiakban: eljárás) lefolytatása,
- b. állásfoglalás kialakítása a Kódex rendelkezéseinek értelmezésével, alkalmazásával, illetve valamely magatartás, tevékenység Kódexszel való összhangjával kapcsolatos kérdésben.

(2) A bizottság saját határozatai és állásfoglalásai mellett, a Gktv. 10.§ (1) bek. f) pontja alapján a kamarának megküldött jogerős versenyhivatali és fogyasztóvédelmi hatósági határozatokat is nyilvántartja, igény esetén tájékoztatást ad arról, hogy a Kódex hatálya alá tartozó, a kamara illetékességi területén működő vállalkozás ellen jogerős etikai, versenyhivatali, fogyasztóvédelmi elmarasztalás szerepel-e a kamara nyilvántartásában.

(3) A bizottság a hatáskörébe tartozó etikai ügyekben illetékességi területén köteles eljárni. A bizottság eljárása minden szakaszában hivatalból köteles hatáskörét és illetékességét vizsgálni. Ha a bizottság azt állapítja meg, hogy nincs hatásköre, vagy nem illetékes, a 9. § (1) bekezdése rendelkezéseinek megfelelő alkalmazásával jár el.

2. § Nem tartozik a bizottság hatáskörébe a törvényben biztosított jogok érvényesítésével kapcsolatos eljárás lefolytatása, így az etikai bizottság nem dönt jogkérdésben, vagyoni követelés tárgyában. A bizottság nem kötelezhet magatartás tanúsítására, vagy cselekmény tételére, meg nem tételére, illetve eltérésére. Nincs hatásköre a bizottságnak azokban az ügyekben sem, amelyekre jogszabály valamely hatóság, illetve szervezet hatáskörét állapítja meg. Ha az etikai ügy érdemi részére vonatkozóan bírósági vagy más hatósági eljárás van folyamatban, az Etikai Bizottság az eljárást megszünteti.

Az etikai bizottság illetékessége

3. § (1) A bizottság illetékességét az 1.§ (1) bek. a) pontja szerinti eljárásban a bepanaszolt vállalkozó kamarai tagsága, ennek hiányában székhelye határozza meg, illetőleg a kamarai tisztségviselővel szembeni panasz esetén azon kamara székhelye, melynek szervezetén belül a kamarai tisztségviselő a tevékenységét kifejti. Ha vállalkozó több kamara tagja, az a kamarai etikai bizottság jár el, melynek az illetékességi területén a bepanaszoltnak a székhelye van.

(2) Amennyiben a bepanaszolt kamarai tagnak fióktelepe van és az etikai ügy ennek tevékenységével függ össze, a fióktelep szerint illetékes kamara bizottsága jár el. Amennyiben a bepanaszolt nem kamarai tag és az etikai ügy fióktelepével függ össze, a fióktelep szerint illetékes kamara bizottsága jár el.

4. § A bizottság illetékességét az 1.§ (1) bek. b) pontjai szerinti eljárásokban az állásfoglalást kérő állandó lakhelye, illetve székhelye alapozza meg.

Az eljárás résztvevői

5. § (1) Az 1. § (1) bek. a) etikai eljárásban résztvevő felek a panaszos és a bepanaszolt. Gazdálkodó szervezetek ellen panaszosként eljárást bárki (magánszemély, jogi személy, illetve jogi személyiséggel nem rendelkező szervezet) kezdeményezhet. Csak önkéntes kamarai tagsággal rendelkező tagok kezdeményezhetnek panaszosként eljárást a területi kereskedelmi és iparkamarák választott tisztségviselői ellen. Az önkéntes tag panaszosként bármely kereskedelmi és iparkamara választott tisztségviselője ellen kezdeményezhet etikai eljárást. A Magyar Kereskedelmi és Iparkamara választott tisztségviselője ellen bármely területi kereskedelmi és iparkamara kezdeményezhet panaszosként eljárást.

Bepanaszolt lehet a Kódex hatálya alá tartozó vállalkozó, illetve a kamarai tisztségviselő.

(2) Az 1. § (1) bek. b) pontja szerinti eljárást bárki kezdeményezheti.

Az etikai eljárás megindítása (elnöki szak)

6. § (1) A bizottság az eljárást írásbeli kérelemre, vagy döntése alapján hivatalból indítja. Írásbelinek minősül az on-line úton benyújtott kérelem is. A hivatalból indított eljárásra a kérelemre indult eljárásra irányadó szabályokat kell megfelelően alkalmazni.

(2) A gazdálkodó szervezetek ellen indított eljárás díjköteles, a díj összege megegyezik az eljáró kamaránál érvényes legalacsonyabb kamarai tagdíj összegével. Amennyiben rendezett tagságú kamarai tag kezdeményez bármely eljárást a bizottság előtt, nem kell eljárási díjat fizetnie. Az elnök indokolt esetben méltányosságból a díjat mérsékelheti, elengedheti. Az MKIK, valamint a területi kereskedelmi és iparkamarák választott tisztségviselői ellen benyújtott panaszra indult eljárás nem díjköteles.

7. § (1) Az 1. § (1) bek. a) pontja szerinti eljárásra irányuló kérelemnek tartalmaznia kell:

- a) az eljárást kezdeményező panaszos, valamint a bepanaszolt nevét (cégnevét), lakóhelyét, székhelyét (bepanaszolt kamarai tisztségviselő esetén a nevét, tisztségének megjelölését az érintett kamarával együtt), a panaszos saját kezű aláírását, nyilatkozatát kamarai tagságáról
- b) az etikai bizottság eljárására, irányuló kifejezett kérelmet, a panasz rövid leírását, különösen annak megjelölését, hogy a panaszos mely cselekményben, tevékenységben, stb., és milyen etikátlan magatartás megvalósulását látja, a panaszt alátámasztó tényeket és azok bizonyítékait,
- c) az ügygel összefüggő olyan okiratok másolatát, melyre az eljárást kezdeményező bizonyítékként hivatkozik,
- d) nyilatkozatot arról, hogy a panaszos az ügyben más hatóságnál, gazdasági vagy szakmai kamara etikai bizottsága előtt eljárást nem kezdeményezett,
- e) nyilatkozatot arról, hogy kéri-e egyeztető tárgyalás tartását,
- f) az eljárási díj megfizetésének igazolását

(2) Az 1. § (1) bek. b) pontjai szerinti eljárásra irányuló kérelemnek tartalmaznia kell:

- a. az állásfoglalást kérő nevét (cégnevét), lakóhelyét (székhelyét),
- b. az állásfoglalás-kérés tárgyát képező etikai kérdés, probléma rövid leírását,
- c. az ügygel összefüggő iratok másolatát.

8. § Amennyiben a kérelem a panaszos, illetve állásfoglalást kérő nevét nem tartalmazza, a bizottság nevében eljáró elnök mérlegeli, hogy kezdeményezi-e eljárás hivatalbóli indítását, vagy érdemi vizsgálat nélkül irattárba helyezi a kérelmet.

9. § (1) A kérelem beérkezése után az elnök tisztázza, hogy a bizottságnak van-e az ügyben hatásköre és illetékessége. Hatáskörének vagy illetékességének hiánya esetén az ok megjelölésével a panaszost tájékoztatja arról, hogy az ügyben eljárás megindítására nincs mód. Amennyiben a gazdasági kamara valamely szerve, vagy testülete, vagy másik területi gazdasági kamara, illetve annak etikai bizottsága, továbbá szakmai kamara jogosult eljárni az ügyben, az elnök a kérelmet mellékleteivel együtt e szervnek megküldi. E bekezdésben felsorolt intézkedések megtételére a kérelem beérkezésétől számított 15 napon belül kerül sor.

(2) Ha a kérelem nem felel meg 7. §-ban foglaltaknak, az elnök az (1) bekezdésben foglalt határidőn belül az eljárást kezdeményezőt a hiányok megjelölésével - elutasítás terhe mellett - 15 napi határidővel hiánypótlásra hívja fel. Ha a határidő eredménytelenül eltelik és az eljárást kezdeményező a hiánypótlásnak részben, vagy egészben nem tesz eleget, az elnök az eljárást megszünteti és erről a soron következő ülésen a bizottságot tájékoztatja.

(3) Az eljárás megindulásától kezdődő határidők számításakor az eljárás megindulásának az minősül, amikor a hiánytalan kérelem a bizottsághoz beérkezik.

(4) Az eljárást lehetőség szerint a megindulástól számított 60 napon belül be kell fejezni.

10. § Amennyiben a kérelemben megjelölt etikátlan cselekmény, magatartás, tevékenység megtörténte óta egy év eltelt, a bizottság az eljárás lefolytatását mellőzheti.

11. § Az 1. § bek. a) pontja szerinti eljárásban a hiánytalan kérelem beérkezése után az elnök 15 napon belül az eljárásról és a bizottság által alkalmazható szankciókról szóló rövid ismertetővel együtt a bepanaszoltnak megküldi a panaszosi beadványt mellékleteivel együtt és 15 nap határidővel felhívja írásbeli nyilatkozatának (válasziratának) megküldésére, azzal, hogy válasziratában nyilatkozzék a panasz jogosságát, az ügy körülményeit illetően, jelölje meg az állításait alátámasztó tények bizonyítékait, és másolatban csatolja azokat az okiratokat, amelyekre bizonyítékként hivatkozik. Az elnök a bepanaszoltat egyidejűleg figyelmezteti arra, hogy egyeztető tárgyalás tartását kérheti, továbbá arra is, hogy az ügy érdemére vonatkozó nyilatkozattételének elmaradása esetén a bizottság a rendelkezésére álló adatok alapján dönt.

12. § Az elnök a vizsgálóbiztos kinevezéséig – soron következő bizottsági ülésen való tájékoztatás terhe mellett – megszüntetheti az eljárást, ha a panaszos a panaszától eláll, az állásfoglalást kérő kérelmét visszavonja, ha a felek az eljárásnak e szakaszában megegyeztek.

A vizsgálóbiztos eljárása (vizsgálóbiztosi szak)

13. § Az 1. § (1) bek. a) pontja szerinti eljárásban a bepanaszolt válaszirat beérkezése, vagy a határidő eredménytelen letelte, az 1. § b) szerinti eljárásban a hiánytalan kérelem beérkezése után az elnök a bizottság tagjai közül haladéktalanul kinevezi az ügyben eljáró vizsgálóbiztost, a feleket erről értesíti és a válasziratot a panaszosnak megküldi. Az elnök több vizsgálóbiztost is kinevezhet. Amennyiben az elnök vizsgálóbiztost nem nevez ki, annak feladatait saját maga látja el. A vizsgálóbiztos kijelölésekor köteles összeférhetetlenségéről, érdektelenségéről és elfogulatlanságáról nyilatkozni.

14. § (1) A vizsgálóbiztos feladata az 1. § (1) bek. a) pontja szerinti eljárásban az etikai ügy gondos felderítése (a tényállás tisztázása), a felek, illetve - szükség esetén – érdektelen és elfogulatlan tanú, illetve szakértő meghallgatása; egyezség létrehozására irányuló egyeztető tárgyalás tartása, a döntéshez szükséges adatok beszerzése, a bizottság számára eljárása eredményét és határozott döntési javaslatot tartalmazó határozati javaslat készítése.

(2) A vizsgálóbiztos köteles a feleket egyeztető tárgyalásra összehívni, ha ezt mindkét fél egybehangzóan kéri. A felek meghallgatásán, illetve az egyeztetésen a vizsgálóbiztos biztosítani köteles, hogy a felek érdemben előadhassák álláspontjukat. A felek tényállításaik igazolására - saját költségükre - tanút, szakértőt vehetnek igénybe. A vizsgálóbiztos a kamara tagozataiból szakértő bevonására jogosult. A kamarai szakértő köteles nyilatkozni összeférhetetlenségéről, érdektelenségéről és elfogulatlanságáról. A felek a meghallgatáson, illetve az egyeztető tárgyaláson a tanúhoz, a nem kamarai szakértőhöz kérdéseket intézhetnek, a másik fél által bizonyítékként bemutatott okiratba betekinthetnek. A vizsgálóbiztos az egyeztetésről emlékeztetőt készít, amely tartalmazza az egyeztetés helyét, idejét, a résztvevők nevét, eljárásbeli állásának megnevezését, az

egyeztetés során elhangzott nyilatkozatok lényegét. Amennyiben a felek egyezséget kötöttek, a vizsgálóbiztos határozati javaslatát e megszüntetési okkal terjeszti a bizottság elé.

(3) Az 1. § (1) bek. b) szerinti eljárásban a vizsgálóbiztos állásfoglalás tervezetét készíti.

(4) A vizsgálóbiztos a kijelölésétől számított 15 napon belül köteles határozati javaslatát, illetve állásfoglalásának tervezetét elkészíteni. A határidőt a vizsgálóbiztos egy alkalommal legfeljebb 15 nappal az elnök egyidejű írásbeli tájékoztatása mellett meghosszabbíthatja, ha az a tényállás tisztázása, vagy egyeztetés lefolytatása miatt szükséges. További hosszabbításról különösen indokolt esetben csak az elnök intézkedhet.

Az ülés előkészítése

15. § A bizottság ülését az elnök készíti elő, melynek során meghatározza az ülés napirendjét. A napirendre fel kell venni az előző ülésről készült emlékeztető jóváhagyását, az elnök beszámolóját azokról az ügyekről, amelyben az eljárás nem volt megindítható, vagy a vizsgálóbiztosi szak előtt megszüntetésre került, továbbá a vizsgálóbiztosi határozati javaslattal, illetve állásfoglalás tervezettel döntésre előkészített ügyeket. Az elnök az ülés előkészítése során megtesz minden egyéb olyan intézkedést, amely az etikai ügyek egy ülésen való tárgyalását és lezárását elősegíti.

Az ülés lefolytatása, döntés etikai ügyben

16. § (1) A Bizottság határozatképes, ha az ülésén tagjainak több, mint fele jelen van. A tárgyalást az elnök vagy az általa megbízott tag vezeti. A bizottság az etikai ügyben határozatképes ülésén nyílt szavazással szótöbbséggel dönt, melynek eredményeként az 1.§ (1) bek. a) pont szerinti eljárásban határozatot, az 1.§ (1) bek. b) szerint eljárásban állásfoglalást hoz. A bizottság az írásba foglalt határozatát, illetve állásfoglalását a feleknek, illetve az állásfoglalást kérőnek a határozat meghozatalát követő 15 napon belül kézbesíti.

(2) Az 1. § (1) bek. a)-b) pontja szerinti ügyekben az ülés tárgyalási szakasza nyilvános. Az elnök, a felek, vagy a tagok bármelyikének kérelmére az ügy tárgyalásának idejére zárt tárgyalást rendelhet el. A képviselőre a polgári perrendtartásról szóló 2016. évi CXXX. törvény 64-65. §-ai megfelelően irányadók. Az elnök az ülések időpontját, helyét és a nyilvánosságra való utalást a területi kamara újságjában, egyéb kiadványában, az interneten, stb. hozza nyilvánosságra. Az ülés időpontjáról a feleket az ülést megelőző, megjelenést lehetővé tevő ésszerű időn belül tájékoztatni kell.

(3) A Bizottság dönthet úgy, hogy a vizsgálóbiztosnak a 14. §-ban írt feladatait a Bizottság ülésén saját maga látja el.

(4) A bizottság működésének, ülésezési rendjének, az ülések előkészítésének és lefolytatásának egyéb szabályait, a titokvédelmi, adatkezelési és irattározási rendelkezéseket a bizottság külön szabályzatba foglalt ügyrendje tartalmazza, melyet a bizottságok a helyi sajátosságok szerint e szabályzat rendelkezéseinek figyelembevételével alakítanak ki.

Határozatok

17. § A bizottság az eljárása során megállapított tényállás alapján indokolással ellátott határozatában:

- a) megállapítja, hogy nem történt etikai vétség,
- b) etikai vétséget állapít meg és a Kódex szerinti szankciót (szankciókat) alkalmazza
- c) az eljárást megszüntetheti, ha a panaszos a kérelmét visszavonja, vagy a felek az eljárás során egyezséget kötöttek, illetve az eljárást megszünteti, ha lefolytatása (a tényállás megállapítása) lehetetlen, illetve az eljárás folytatására bármely okból nincsen szükség,
- d) állásfoglalást hoz.

A határozat felülvizsgálata

18. § (1) A kamara tagja kérheti a bíróságtól az Etikai Bizottság által hozott olyan határozat felülvizsgálatát, amely a Gktv. rendelkezéseibe, más jogszabályba, a kamara alapszabályába, más önkormányzati szabályzatába, vagy a Kódexbe ütközik. Perindítás előtt a sérelmet szenvedett tag köteles a jogsértést a jogsértő határozatról történt tudomásszerzéstől számított 30 napon, de legkésőbb a határozat meghozatalától számított 6 hónapon belül az Ellenőrző Bizottságnak bejelenteni. Ez utóbbi határidő elmulasztása jogvesztéssel jár.

(2) Ha a bizottság észleli, hogy határozata a Gktv. rendelkezésébe, más jogszabályba, a kamara alapszabályába, más önkormányzati szabályzatába, vagy a Kódexbe ütközik, döntésének felülvizsgálatát az eljárás szükséges mértékű megismétlésével saját hatáskörében elvégzi.

A határozat, állásfoglalás kijavítása

19. § A határozat, vagy állásfoglalás kézhezvételétől számított 30 napon belül bármelyik fél, vagy az állásfoglalást kérő írásban kérheti a bizottságtól, hogy a határozatban, vagy állásfoglalásban előforduló bármely névcserét, névelírást, szám-, vagy számítási hibát, vagy más hasonló elírást javítson ki. A bizottság e határidőn belül a kijavítást maga is elvégezheti és a kijavított határozatot, állásfoglalást a feleknek, illetve az állásfoglalást kérőnek megküldi.

Egyéb rendelkezések

20. § Az Etikai Bizottság munkájában - ügydöntő hatáskör nélkül - részt vehet a kamara ezzel megbízott munkavállalója, vagy megbízottja.

21. § A folyamatban levő etikai eljárásról tájékoztatás nem adható. A bizottság által lezárt eljárásban keletkezett határozat és állásfoglalás – a nyilvánosságra nem hozott, illetve hozható személyes

adatok kivételével – nyilvános; abba előzetes írásbeli kérelem alapján, megadott időpontban bárki betekinthez, illetve azokról – saját költségére – másolatot kaphat.

22. § (1) Az etikai ügyben a bizottság tagjaként, a bizottság által felkért szakértőként nem járhat el, akinek az ügghöz személyi vagy vagyoni érdekeltsége fűződik, illetve egyéb ok miatt elfogult, kivéve, ha a feleket erről tájékoztatta és ennek ismeretében személye ellen egyik fél sem tiltakozott.

(2) Összeférhetetlenség áll fenn és az eljárásból ki vannak zárva az (1) bekezdésben felsoroltak különösen akkor, ha az eljárásban félként érdekeltek bármelyikével hozzátartozóiviszonyban [Ptk. 8:1. § (1) bekezdés 2. pont] vagy munkaviszonyban, illetve bármilyen szerződéses jogviszonyban állnak.

(3) A bizottság tagja és a felkért szakértő a személyét érintő összeférhetetlenség fennállását köteles haladéktalanul a bizottság elnökének tudomására hozni. Az elnök a személyét érintő összeférhetetlenségi ok fennállásáról a bizottság tagjait értesíti.

Határozat

1. Az MKIK XXXVI. Küldöttgyűlése a „A Magyar Kereskedelmi és Iparkamara és a területi kereskedelmi és iparkamarák Etikai Kódexe” tárgyú előterjesztést elfogadja.

2. A Küldöttgyűlés által korábban már elfogadott szakmai etikai kódexek azzal a módosítással maradnak hatályban, hogy azok az egyes szakmák tekintetében nem rendelkeznek kötelező erővel, mégis ajánlásként, iránymutatásként szolgálva világos utat mutatnak a követendő magatartás tekintetében

INDOKOLÁS

A kamarai törvény módosítása jelentősen érintette az etikai kódexre, illetve az etikai bizottságok eljárására vonatkozó rendelkezéseket.

A törvény-módosítás szerint az országosan egységes etikai kódex alkalmazási köre már nem csak az önkéntes kamarai tagokra, hanem a gazdálkodó szervezetek összességére kiterjed azzal a megszorítással, hogy az etikai bizottság a nem kamarai taggal szemben az etikai szabályok megsértése esetén csak jelzéssel és figyelemfelhívással élhet. (Az etikai bizottság a tagokat figyelmeztetheti és a figyelmeztetést nyilvánosságra hozhatja.)

Az MKIK Etikai Bizottsága az etikai kódexnek nem csak a törvenymódosításból adódó módosítását végezte el, hanem a 2001-ben elfogadott általános etikai kódexnek az eddigi működés tapasztalatai alapján történő felülvizsgálatát is.

Ennek eredményeként a most beterjesztett javaslat a korábbinál rövidebb, áttekinthetőbb és a bizottság megítélése szerint a konkrét ügyekben a hatályos kódexnél jobban alkalmazható lenne.

A bizottság szükségesnek tartja a korábban elfogadott szakmai etikai kódexek felülvizsgálatát is, ezt azonban az érintett szakmai szervezetek bevonásával kívánja elvégezni, mely munka folyamatban van. Ugyanakkor természetesen a kamarai törvénynek az etikai kódexekre vonatkozó módosítása a szakmai etikai kódexekre is kiterjed, ezért a határozati javaslatban kezdeményezzük ennek érvényesülését.

A Gktv. jelenlegi szabályozása csak általános etikai szabályok minden vállalkozóra való meghatározását teszi lehetővé. Ezért kifejezett törvényi rendelkezés hiányában jelenleg a kereskedelmi és iparkamara nem jogosult egyes szakmák számára külön etikai szabályzatok kialakítására, még a Gktv. szerinti, szankció nélküli formában sem.

Ez ugyanakkor nem zárja el az utat attól, hogy a kamara egyes szakmák tekintetében ajánlásokat, iránymutatásokat adjon ki, melyek annak ellenére, hogy nem rendelkeznek kötelező erővel, mégis világos utat mutathatnak a követendő magatartás tekintetében.

Az, hogy a Gkt. rendszerében a nem kamarai tagok számára az általános etikai szabályzat nem kötelező, nem jelenti azt, hogy a szabályzat ne volna mérvadó a nem tag gazdálkodó szervezet számára és ne adna kellő iránymutatást a helyes piaci magatartást illetően. Vagyis a minden gazdálkodó szervezetre kiterjedő etikai szabályzatnak akkor is lehet funkciója, ha annak be nem tartása esetére a nem tagokkal szemben a kamara hátrányos jogkövetkezményt nem alkalmazhat.